

Permutáció alkalmazása egyenlőtlenségek szerkesztésére és bizonyítására

Tuzson Zoltán, Székelyudvarhely

Egyenlőtlenségek szerkesztésére és bizonyítására beláthatatlanul sok klasszikus, általános vagy speciális módszer áll a rendelkezésünkre.

Ebben a paragrafusban olyan egyenlőtlenségek szerkesztéséről és bizonyításáról lesz szó, amelyek összegekre vonatkoznak, és az összeg tagjainak a permutálásával foglalkozunk.

A továbbiakban szükségünk lesz a következő fogalmakra:

Adott $n \geq 2$ pozitív egész szám esetén az $(a_1, a_2, \dots, a_n)$ és $(b_1, b_2, \dots, b_n)$ valós számokból álló szám n -eseket

(i) azonos rendezésűnek nevezzük, ha

$$a_1 \leq a_2 \leq \dots \leq a_n \text{ és } b_1 \leq b_2 \leq \dots \leq b_n \text{ vagy } a_1 \geq a_2 \geq \dots \geq a_n \text{ és } b_1 \geq b_2 \geq \dots \geq b_n$$

(ii) ellentétes rendezésűnek nevezzük, ha

$$a_1 \leq a_2 \leq \dots \leq a_n \text{ és } b_1 \geq b_2 \geq \dots \geq b_n \text{ vagy } a_1 \geq a_2 \geq \dots \geq a_n \text{ és } b_1 \leq b_2 \leq \dots \leq b_n.$$

RENDEZÉSI TÉTEL: Legyen $i_1, i_2, \dots, i_n$ az $1, 2, \dots, n$ számok egy permutációja, és $S = a_1 b_{i_1} + a_2 b_{i_2} + \dots + a_n b_{i_n}$ bármely $n \geq 2$ esetén.

a) Ha $(a_1, a_2, \dots, a_n)$ és $(b_1, b_2, \dots, b_n)$ azonos rendezésűek, akkor

$$(A1) \quad a_1 b_n + a_2 b_{n-1} + \dots + a_n b_1 \leq S \leq a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n \quad (A2)$$

(b) Ha $(a_1, a_2, \dots, a_n)$ és $(b_1, b_2, \dots, b_n)$ azonos rendezésűek, akkor

$$(E1) \quad a_1 b_n + a_2 b_{n-1} + \dots + a_n b_1 \geq S \geq a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n \quad (E2)$$

Bizonyítás: Ha az S -ben van olyan $a_p b_{i_p}$ és $a_q b_{i_q}$ tag amelyekre $p < q$ és $i_p > i_q$, akkor az azonos rendezés miatt $(a_p - a_q)(b_{i_q} - b_{i_p}) \geq 0$, ahonnan $a_p b_{i_q} + a_q b_{i_p} \geq a_p b_{i_p} + a_q b_{i_q}$ (*)

Legyen S' az az összeg, amelyet úgy kapunk az S -ből, hogy felcseréljük a b_{i_p} és b_{i_q} értékeket. Így a (*) alapján

$$S' = a_1 b_{i_1} + \dots + a_p b_{i_q} + \dots + a_q b_{i_p} + \dots + a_n b_{i_n} \geq S.$$

Mivel az S összeg véges, ezért véges számú ilyen csere után a legnagyobb S összeghez jutunk, amelyben a tagok $a_k b_k$ alakúak. Ezzel az (A2) egyenlőtlenséget bizonyítottuk. Az (A1) egyenlőtlenség bizonyítása az előző bizonyítás mintájára történik. Az (E1) és (E2) egyenlőtlenségek, az (A1) és (A2) egyenlőtlenséggel ekvivalensek.

PÉLDÁK: Ha $0 < a_1 < a_2 < \dots < a_n$ és $i_1, i_2, \dots, i_n$ az $1, 2, \dots, n$ számok egy permutációja, akkor igazak a következő egyenlőtlenségek:

$$(1) \sum_{k=1}^n \frac{1}{a_k a_{n-k+1}} \leq \sum_{k=1}^n \frac{1}{a_k a_{i_k}} \leq \sum_{k=1}^n \frac{1}{a_k^2} \quad (2) \sum_{k=1}^n \frac{1}{k} \leq \sum_{k=1}^n \frac{i_k}{k^2} \leq \sum_{k=1}^n \frac{n-k+1}{a_k}$$

$$(3) \prod_{k=1}^n \left(a_k + \frac{1}{a_{n-k+1}} \right) \leq \prod_{k=1}^n \left(a_k + \frac{1}{a_{i_k}} \right) \leq \prod_{k=1}^n \left(a_k + \frac{1}{a_k} \right)$$

KÖVETKEZMÉNY: Ha az $(a_1, a_2, \dots, a_n)$ és $(b_1, b_2, \dots, b_n)$ valós számokból álló szám n -eseket azonos rendezésűek, akkor $n \left(\sum_{k=1}^n a_k b_k \right) \geq \left(\sum_{i=1}^n a_i \right) \left(\sum_{j=1}^n b_j \right)$ az úgynevezett Cebisev-féle egyenlőtlenség.

Bizonyítás: Írjuk fel az b(A2) egyenlőtlenséget az $i_1, i_2, \dots, i_n$ következő

permutációira:
$$\sum_{k=1}^n a_k b_k \geq a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n \quad (1)$$

$$\sum_{k=1}^n a_k b_k \geq a_1 b_2 + a_2 b_3 + \dots + a_n b_1 \quad (2)$$

$$\sum_{k=1}^n a_k b_k \geq a_1 b_n + a_2 b_{n-1} + \dots + a_n b_1 \quad (n)$$

Az (1)-(n) egyenlőtlenségek megfelelő oldalainak összegezéséből, éppen a bizonyítandó egyenlőtlenség adódik.

A Cebisev-féle egyenlőtlenség sokirányú alkalmazási lehetőségének ellenére a továbbiakban csupán csak a RENDEZÉSI TÉTEL különféle alkalmazási lehetőségeire mutatunk rá. Az áttekinthetőség könnyítése érdekében általában $n=3$ választással dolgozunk, de az eredmények kiterjeszthetők $n>3$ esetre is.

ALKALMAZÁSOK:

1. Ha $x, y, z > 0$, akkor $\frac{x}{y+z} + \frac{y}{z+x} + \frac{z}{x+y} \geq \frac{3}{2}$ (Nesbitt-féle egyenlőtlenség)

Bizonyítás: A szimmetria miatt feltételezhető, hogy $x \geq y \geq z > 0$. Így az (x, y, z) és $\left(\frac{1}{y+z}, \frac{1}{z+x}, \frac{1}{x+y}\right)$ számhármassok azonos rendezésűek. Ezért, az (A2) egyenlőtlenség alapján

$$x \cdot \frac{1}{y+z} + y \cdot \frac{1}{z+x} + z \cdot \frac{1}{x+y} \geq x \cdot \frac{1}{z+x} + y \cdot \frac{1}{x+y} + z \cdot \frac{1}{y+z} \quad (1) \quad \text{és}$$

$$x \cdot \frac{1}{y+z} + y \cdot \frac{1}{z+x} + z \cdot \frac{1}{x+y} \geq x \cdot \frac{1}{x+y} + y \cdot \frac{1}{y+z} + z \cdot \frac{1}{z+x} \quad (2).$$

Az (1) és a (2) egyenlőtlenségek összegezésével éppen a kitűzött feladatot bizonyítottuk. Érdeemes észrevenni, hogy az $x \geq y \geq z > 0$ feltételek mellett az (1) és a (2) egyenlőtlenségek által egy-egy különálló feladatot szerkesztettünk.

Megjegyzés: A feladat általánosítható. Legyenek $a_1, a_2, \dots, a_n$ pozitív számok, és

$$s = a_1 + a_2 + \dots + a_n. \text{ Ekkor } n \geq 2 \text{ esetén } \sum_{k=1}^n \frac{a_k}{s - a_k} \geq \frac{n}{n-1}.$$

2. Ha $x, y, z > 0$, akkor $\frac{x}{x+y} + \frac{y}{z+x} + \frac{z}{y+z} \leq \frac{3}{2}$

Bizonyítás: A szimmetria miatt feltételezhető, hogy $x \geq y \geq z > 0$. Így az (x, y, z) és $\left(\frac{1}{x+y}, \frac{1}{z+x}, \frac{1}{y+z}\right)$ számhármassok ellentétes rendezésűek. Ezért, az (E1)

egyenlőtlenség alapján

$$\frac{x}{x+y} + \frac{y}{z+x} + \frac{z}{y+z} \leq \frac{x}{z+x} + \frac{y}{x+y} + \frac{z}{y+z} \quad (1) \quad \text{és}$$

$$\frac{x}{x+y} + \frac{y}{z+x} + \frac{z}{y+z} \leq \frac{x}{x+y} + \frac{y}{y+z} + \frac{z}{z+x} \quad (2).$$

Az (1) és a (2) egyenlőtlenségek összegzésével éppen a kitűzött feladatot bizonyítottuk. Érdekes észrevenni, hogy az $x \geq y \geq z > 0$ feltételek mellett az (1) és a (2) egyenlőtlenségek által egy-egy különálló feladatot szerkesztettünk.

3. Ha $x, y, z > 0$, akkor $x^2y^2 + y^2z^2 + z^2x^2 \geq x^2yz + xy^2z + xyz^2$

Bizonyítás: A szimmetria miatt feltételezhető, hogy $x \geq y \geq z > 0$.

Mindkét oldalt végigosztva $xyz > 0$ -val, bizonyítani kell, hogy

$$\frac{xy}{z} + \frac{yz}{x} + \frac{zx}{y} \geq x + y + z. \text{ Így most könnyebb a számhármások megválasztása.}$$

Ekkor (xy, zx, yz) és $\left(\frac{1}{z}, \frac{1}{y}, \frac{1}{x}\right)$ számhármások azonos rendezésűek. Ezért az

(A2) egyenlőtlenség alapján $\frac{1}{z}xy + \frac{1}{y}zx + \frac{1}{x}yz \geq \frac{1}{y}xy + \frac{1}{x}zx + \frac{1}{z}yz$ ami éppen a

bizonyítandó egyenlőtlenség. Érdekes észrevenni, hogy a jobboldali tagok újabb cirkuláris permutációja nem hoz új egyenlőtlenséget.

Megjegyzés: a kitűzött feladatnak van egy másik elemi bizonyítása is, amely a következő: legyenek rendre $xy = a, yz = b, zx = c$ ekkor a bizonyítandó

$$\text{egyenlőtlenség} \quad a^2 + b^2 + c^2 \geq ab + bc + ca \quad \text{vagyis} \\ (a-b)^2 + (b-c)^2 + (c-a)^2 \geq 0.$$

4. Ha $x, y, z \geq 0$ akkor

$$(i) \quad x^3z + y^3x + z^3y \geq x^2yz + xy^2z + xyz^2 \quad (ii) \quad x^3y + y^3z + z^3x \geq x^2yz + xy^2z + xyz^2$$

Bizonyítás: Feltételezzük, hogy $x, y, z > 0$. Akkor osszunk végig $xyz > 0$ -val,

bizonyítani kell, hogy

(i) $\frac{x^2}{y} + \frac{y^2}{z} + \frac{z^2}{x} \geq x + y + z$ illetve (ii) $\frac{x^2}{z} + \frac{y^2}{x} + \frac{z^2}{y} \geq x + y + z$. Indokoltá

válik az (x^2, y^2, z^2) és $\left(\frac{1}{x}, \frac{1}{y}, \frac{1}{z}\right)$ ellentétes elrendezésű számhármások

választása. Ha most alkalmazzuk az (A2) egyenlőtlenséget, ennek alapján felírhatók:

$$x^2 \frac{1}{x} + y^2 \frac{1}{y} + z^2 \frac{1}{z} \leq x^2 \frac{1}{y} + y^2 \frac{1}{z} + z^2 \frac{1}{x}, \quad x^2 \frac{1}{x} + y^2 \frac{1}{y} + z^2 \frac{1}{z} \leq x^2 \frac{1}{z} + y^2 \frac{1}{x} + z^2 \frac{1}{y}$$

amelyek éppen a bizonyítandó egyenlőtlenségek.

5. Igazoljuk, hogy ha $0 \leq x \leq y \leq z$, akkor

$$2 \left(\frac{z}{y} + \frac{y^2}{zx} + \frac{x}{y} \right) \leq \left(\frac{x}{y} + \frac{y}{x} \right) + \left(\frac{y}{z} + \frac{z}{y} \right) + \left(\frac{z}{x} + \frac{x}{z} \right) \leq 2 \left(\frac{x^2}{yz} + \frac{y^2}{zx} + \frac{z^2}{xy} \right)$$

Bizonyítás: Az (x^2, y^2, z^2) és $\left(\frac{1}{yz}, \frac{1}{zx}, \frac{1}{xy}\right)$ azonos rendezésű számhármásokra

alkalmazzuk az (A1) és (A2) egyenlőtlenségeket. Ezek alapján felírhatók, hogy

$$\min S \leq \frac{y}{x} + \frac{z}{y} + \frac{x}{z} \leq \max S \quad (1) \quad \text{és} \quad \min S \leq \frac{x}{y} + \frac{y}{z} + \frac{z}{x} \leq \max S \quad (2) \quad \text{ahol}$$

$$\min S = \frac{z}{y} + \frac{y^2}{zx} + \frac{x}{y} \quad \text{és} \quad \max S = \frac{x^2}{yz} + \frac{y^2}{zx} + \frac{z^2}{xy}.$$

Ha most összegezzük az (1) és (2) egyenlőtlenséget, éppen a feladatot bizonyítottuk.

6. Ha $x, y, z > 0$, akkor $\frac{x^8 + y^8 + z^8}{x^3 y^3 z^3} \geq \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z}$ (Kvant)

Bizonyítás: A feladat egyenlőtlensége még így írható fel:

$$x^5 + y^5 + z^5 \geq \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z}. \quad \text{Ezért indokolt a következő választás.}$$

Alkalmazzuk az (A2) egyenlőtlenségeket az (x^5, y^5, z^5) és $\left(\frac{1}{y^3 z^3}, \frac{1}{z^3 x^3}, \frac{1}{x^3 y^3}\right)$

azonos rendezésű számhalmazokra. Ennek alapján azt kapjuk, hogy

$$x^5 \frac{1}{y^3 z^3} + y^5 \frac{1}{x^3 z^3} + z^5 \frac{1}{x^3 y^3} \geq x^5 \frac{1}{x^3 z^3} + y^5 \frac{1}{x^3 y^3} + z^5 \frac{1}{z^3 y^3} \quad \text{vagyis}$$

$$\frac{x^8 + y^8 + z^8}{x^3 y^3 z^3} \geq \frac{x^2}{z^3} + \frac{y^2}{x^3} + \frac{z^2}{y^3}. \text{ A továbbiakban megpróbáljuk bizonyítani, hogy}$$

$$\frac{x^2}{z^3} + \frac{y^2}{x^3} + \frac{z^2}{y^3} \geq \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z}. \text{ Ebből a célból válasszuk meg az } (x^2, y^2, z^2) \text{ és az}$$

$$\left(\frac{1}{x^3}, \frac{1}{y^3}, \frac{1}{z^3} \right) \text{ ellentétes rendezésű számhármassokat. Ekkor az (E2)}$$

egyenlőtlenség alapján $x^2 \frac{1}{x^3} + y^2 \frac{1}{y^3} + z^2 \frac{1}{z^3} \leq x^2 \frac{1}{z^3} + y^2 \frac{1}{x^3} + z^2 \frac{1}{y^3}$ ahonnan éppen a bizonyítandó egyenlőtlenség adódik.

7. Ha $a, b, c > 0$, akkor $(a^a b^b c^c)^3 \geq (abc)^{a+b+c}$.

Bizonyítás: Ha logaritmáljuk mind a két oldalt azt kapjuk, hogy $a \ln(a) + b \ln(b) + c \ln(c) \geq \frac{a+b+c}{3} \ln(a) + \ln(b) + \ln(c)$. Ugyanakkor,

feltételezhetjük, hogy $a \geq b \geq c > 0$. Először is igazoljuk, hogy ha $x \geq y > 0$ akkor

$$x \ln x + y \ln y \geq x \ln y + y \ln x \Leftrightarrow x^x y^y \geq x^y y^x \quad (*).$$

Ez, az $(x, y), (\ln x, \ln y)$ azonos rendezésű számpárok alapján, az (A2) állítás alapján, $n=2$ esetben nyilvánvaló.

Most alkalmazzuk a (*) egyenlőtlenséget minden $a \geq b \geq c > 0$ esetén:

$$a^a b^b \geq a^b b^a, b^b c^c \geq b^c c^b, c^c a^a \geq a^c c^a \quad \text{és} \quad a^a b^b c^c \geq a^a b^b c^c.$$

Ha most összeszorozzuk a négy egyenlőtlenség megfelelő oldalait, akkor éppen a bizonyítandó feladatot kapjuk.

8. Ha $a, b, c > 0$, akkor $(a^a b^b c^c)^2 \geq a^{b+c} b^{c+a} c^{a+b}$.

Bizonyítás: Természetesen feltételezhetjük, hogy $a \geq b \geq c > 0$. Ha

logaritmálnánk az egyenlőtlenséget, ez indokoltá tenné az $(a, b, c), (\ln a, \ln b, \ln c)$ azonos rendezésű számhármassok választását. Így a

rendezési tétel alapján rendre felírhatjuk:

$$a \ln a + b \ln b + c \ln c \geq b \ln a + c \ln b + a \ln c \quad (1) \quad \text{illetve}$$

$$a \ln a + b \ln b + c \ln c \geq c \ln a + a \ln b + b \ln c \quad (2).$$

Összegezve a két egyenlőtlenség megfelelő oldalait azt kapjuk, hogy

$$2(a \ln a + b \ln b + c \ln c) \geq (b+c) \ln a + (c+a) \ln b + (a+b) \ln c \text{ ahonnan éppen a}$$

bizonyítandó egyenlőtlenség adódik.

9. Bizonyítsuk be, hogy ha a, b, c pozitív valós számok, akkor

$$\frac{1}{a^3} + \frac{1}{b^3} + \frac{1}{c^3} \leq \frac{1}{a^3} \cdot \sqrt{\frac{b}{a}} + \frac{1}{b^3} \cdot \sqrt{\frac{c}{b}} + \frac{1}{c^3} \cdot \sqrt{\frac{a}{c}}$$

Bizonyítás: alkalmazzuk a rendezési tételt az $\left(\frac{1}{a^3\sqrt{a}}; \frac{1}{b^3\sqrt{b}}; \frac{1}{c^3\sqrt{c}}\right)$ és

$(\sqrt{a}; \sqrt{b}; \sqrt{c})$ ellentétesen rendezett sorozatokra! Ekkor felírható, hogy

$$\begin{aligned} \frac{1}{a^3} \cdot \sqrt{\frac{b}{a}} + \frac{1}{b^3} \cdot \sqrt{\frac{c}{b}} + \frac{1}{c^3} \cdot \sqrt{\frac{a}{c}} &= \frac{1}{a^3\sqrt{a}} \cdot \sqrt{b} + \frac{1}{b^3\sqrt{b}} \cdot \sqrt{c} + \frac{1}{c^3\sqrt{c}} \cdot \sqrt{a} \geq \\ &\geq \frac{1}{a^3\sqrt{a}} \cdot \sqrt{a} + \frac{1}{b^3\sqrt{b}} \cdot \sqrt{b} + \frac{1}{c^3\sqrt{c}} \cdot \sqrt{c} = \frac{1}{a^3} + \frac{1}{b^3} + \frac{1}{c^3}. \end{aligned}$$

10. Bizonyítsuk be, hogy ha a, b, c pozitív valós számok, akkor

$$\sqrt{\frac{a}{b+c}} + \sqrt{\frac{b}{c+a}} + \sqrt{\frac{c}{a+b}} > \frac{3}{2}.$$

Bizonyítás: alkalmazzuk a rendezési tételt az $\left(\frac{1}{\sqrt{b+c}}; \frac{1}{\sqrt{c+a}}; \frac{1}{a+b}\right)$ és

$(\sqrt{a}; \sqrt{b}; \sqrt{c})$ azonosan rendezett sorozatokra! Ekkor felírható, hogy:

$$\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b+c}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{c+a}} + \frac{\sqrt{c}}{\sqrt{a+b}} \geq \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{c+a}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{a+b}} + \frac{\sqrt{c}}{\sqrt{b+c}} \quad (1) \text{ és}$$

$$\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b+c}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{c+a}} + \frac{\sqrt{c}}{\sqrt{a+b}} \geq \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a+b}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{b+c}} + \frac{\sqrt{c}}{\sqrt{c+a}} \quad (2). \text{ Ha most összeadjuk}$$

az (1) és (2) megfelelő oldalait azt kapjuk, hogy

$$2 \left(\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b+c}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{c+a}} + \frac{\sqrt{c}}{\sqrt{a+b}} \right) \geq \frac{\sqrt{c} + \sqrt{a}}{\sqrt{c+a}} + \frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{\sqrt{a+b}} + \frac{\sqrt{b} + \sqrt{c}}{\sqrt{b+c}}. \text{ És ha most}$$

alkalmazzuk, hogy $\sqrt{x} + \sqrt{y} > \sqrt{x+y}$ akkor éppen a bizonyítandó egyenlőtlenséget kapjuk, ahol nem állhat fenn egyenlőség.

11. Bizonyítsuk be, hogy ha a, b, c pozitív valós számok, akkor

$$\frac{a^3 + b^3 + c^3}{a^2 + b^2 + c^2} \geq \frac{a+b+c}{3}.$$

Bizonyítás: Az egyenlőtlenséget átalakítva azt kapjuk, hogy $2(a^3 + b^3 + c^3) \geq a^2b + ab^2 + b^2c + bc^2 + c^2a + ca^2$. Ez indokoltá teszi az (a^2, b^2, c^2) és (a, b, c) azonosan rendezett sorozatok választását. Így a rendezési tétel alapján felírható, hogy:

$$a^3 + b^3 + c^3 \geq a^2b + b^2c + c^2a \text{ és } a^3 + b^3 + c^3 \geq a^2c + b^2a + c^2b.$$

Ha most összegezzük a két egyenlőtlenség megfelelő oldalait, éppen a bizonyítandó egyenlőtlenséget kapjuk.

Befejezésül az érdeklődő Olvasónak a következő feladatok megoldását javasoljuk: pozitív valós számok esetén bizonyítsuk a következő egyenlőtlenségeket

$$(1) xy + yz + zx \geq x\sqrt{yz} + y\sqrt{zx} + z\sqrt{xy} \quad (2) \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} \geq \frac{1}{\sqrt{xy}} + \frac{1}{\sqrt{yz}} + \frac{1}{\sqrt{zx}}$$

$$(3) \frac{a^2}{b+c} + \frac{b^2}{c+a} + \frac{c^2}{a+b} \geq \frac{a+b+c}{2}$$

$$(4) a+b+c \leq \frac{a^2+b^2}{2c} + \frac{b^2+c^2}{2a} + \frac{c^2+a^2}{2b} \leq \frac{a^3}{bc} + \frac{b^3}{ca} + \frac{c^3}{ab}$$

$$(5) a^3 + b^3 + c^3 \geq a^2\sqrt{bc} + b^2\sqrt{ca} + c^2\sqrt{ab} \quad (6) abc(a+b+c) \leq a^4 + b^4 + c^4$$

$$(7) \text{ Ha } 0 \leq x \leq y \leq z \text{ akkor } \frac{z}{x} + \frac{x}{z} \geq \frac{1}{2} \left[\left(\frac{x}{y} + \frac{y}{x} \right) + \left(\frac{y}{z} + \frac{z}{y} \right) \right]$$

$$(8) \text{ Ha } 0 \leq x \leq y \leq z \text{ és } m = x^5 + y^5 + z^5, M = x^2z^3 + y^5 + x^3z^2 \text{ akkor}$$

$$(i) m \leq x^3y^2 + y^3z^2 + z^3x^2 \leq M, (ii) m \leq z^3y^2 + y^3x^2 + x^3z^2 \leq M$$

$$(9) \text{ Ha } x, y, z > 0 \text{ és } A = x^3y + y^3y + z^3x, B = x^3z + y^3x + z^3y \text{ akkor}$$

$$x^4 + y^4 + z^4 \geq \max\{A, B\} \quad (10) \text{ Ha } x, y, z > 0 \text{ és } C = \frac{xy^3}{z} + \frac{yz^3}{x} + \frac{z^3x}{y},$$

$$D = \frac{x^3y}{z} + \frac{y^3z}{x} + \frac{z^3x}{y} \text{ akkor } \min\{C, D\} \geq 3xyz.$$